

LAPINLAHDEN KUNTA
Tekninen osasto

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan raportti ajalta
1.1. – 30.6.2021

Hyväksytty:
Tekninen lautakunta 16.9.2021

Ympäristölautakunta 29.9.2021

1. JATKUVAN SISÄISEN VALVONNAN JÄRJESTÄMINEN OSASTOLLA

Teknisen osaston toimien järjestämistä säätelevät mm. seuraavat erityislait:

1. Laki julkisista hankinnoista (1397/2016)
2. Maankäyttö- ja rakennuslaki (132/1999)
3. Laki maankäytön ja rakennuslain muuttamisesta (230/2017)
4. Maa-aineslaki (555/1981)
5. Vesihuoltolaki (119/2001)
6. Laki vesihuoltolain muuttamisesta (681/2014)
7. Tuotevastuulaki (694/1990)
8. Tieliikennelaki (267/1981)
9. Laki tieliikennelain muuttamisesta (1610/2015)
10. Kemikaalilaki (599/2013)
11. Laki kuntien ympäristönsuojelun hallinnosta (64/1986), 2§:n muutos (1580/2009)
12. Ympäristönsuojelulaki (527/2014)
13. Jätelaki (646/2011)
14. Laki rakennusperinnön suojelemisesta (498/2010)
15. Vesilaki (587/2011)
16. Laki kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta (547/2015)

Tämän lisäksi teknistä osastoa säätelevät mm. seuraavat lait:

1. Laki kunnallisesta viranhaltijasta (304/2003), muutos (1469/2016)
2. Työsopimuslaki (55/2001), muutos (1448/2016)
3. Työturvallisuuslaki (738/2002)
4. Kuntalaki (410/2015)
5. Laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta (621/1999)
6. Henkilötietolaki (523/1999)
7. Hallintolaki (434/2003)

Kunnanvaltuusto on hyväksynyt seuraavat alemmanasteiset johtosäännöt, joita on noudatettava säädöshierarkian näkökulmasta teknisessä toimessa:

1. Lapinlahden kunnan hallintosääntö (15.4.2020)
2. Lapinlahden kunnan konserniohje (20.6.2017)
3. Sisäisen valvonnan järjestämisen perusteet (17.6.2014)
4. Lapinlahden Ympäristönsuojelumääräykset (1.6.2012)
5. Rakennusjärjestys (8.10.2019)

Hallintosäännössä määrätään mm. toimielimen ja viranhaltijoiden ratkaisuvallasta.

Teknisellä osastolla ei ole käytössä varsinaista sisäisen valvonnan suunnitelmaa.

Palvelujen järjestämisessä noudatetaan voimassa olevia lakeja, asetuksia ja kunnan hallintosääntöä. Periaatetta noudatetaan koko organisaatiossa ja se koskee teknisen osaston osastopäällikköä ja muita vastuuhenkilöitä.

Teknisellä osastolla noudatetaan sisäisessä valvonnassa ns. etukäteis- ja jälkivalvontaa. Etukäteisvalvonnan tarkoituksena on mm. virheiden eliminoiminen ja riskien realisoitumisen ennaltaehkäiseminen. Sisäinen valvonta on jatkuvaa.

Teknisen osaston osastopäällikkönä toimii tekninen johtaja Rami Linna

Sisäinen valvonta toimii seuraavasti:

Teknisellä osastolla sisäinen valvonta on järjestetty Lapinlahden kunnan ja kuntakonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteiden, konserniohjeen sekä sisäisen valvonnan yleisohjeen mukaisesti.

Osastopäällikkö

1. Osastopäällikkö keskustelee erikseen vastuuhenkilöiden kanssa etukäteen sellaisista asioista, joilla on esim. taloudellisia tai toiminnallisia seuraamuksia.
2. Osastopäällikkö kutsuu tarpeen mukaan vastuuhenkilöt yhteisiin kokouksiin, joissa käsitellään mm. osaston toimintaan liittyviä yhteisiä kehittämis- ja talousasioita.
3. Osastopäällikkö pitää säännöllisesti kahden viikon välein osastokokouksia, joissa käydään läpi mm. yhteisiä osaston ajankohtaisia asioita. Tulosityksiköiden päälliköt pitävät tarvittaessa omia palavereita omille alaisilleen.
4. Osastopäällikkö valvoo, että palvelutuotanto on järjestetty tehokkaasti, taloudellisesti ja tarkoituksenmukaisesti voimassa olevien säädöksiensä mukaisesti.
5. Vastuualueiden päälliköt valvovat omalta osaltaan, että palvelutuotanto on järjestetty tehokkaasti, taloudellisesti ja tarkoituksen mukaisesti voimassa olevien säädöksiensä mukaisesti.
6. Osastopäällikkö hyväksyy kaikki laskut, laskujen tarkastus on hajautettu tulosityksiköittäin, hyväksyjälle ja tarkastajille on määritetty varahenkilöt, osastopäällikön henkilökohtaiset laskut hyväksyy kunnanjohtaja.

Lautakunnat (tekninen lautakunta ja ympäristölautakunta)

7. Lautakunnat valvovat osaltaan, että lakeja, asetuksia ja hallintosääntöä noudatetaan palvelujen järjestämisessä.
8. Lautakunnat kiinnittävät huomiota siihen, että sinne tuodut päätösesitykset kuuluvat sen toimivaltaan.
9. Lautakuntien jäsenet ja esittelijät huolehtivat oman esteellisyytensä arvioinnista ja sen ilmoittamisesta.
10. Lautakunnille ilmoitetaan, jos palvelutuotanto ei ole tarkoituksenmukaisesti järjestetty tai jos toiminnassa on selviä epäkohtia.

11. Lautakunnat huolehtivat osaltaan päätösten julkisuudesta, hyvän hallinnon toteutumisesta ja asianosaisten ja kuntalaisten mahdollisuuksista asianmukaiseen oikeusturvaan kiinnittämällä huomiota hallintomenettelyyn.
12. Lautakunnat päättävät laskujen tarkastajista ja hyväksyjistä sekä heidän varahenkilöistä. Laskujen tarkastajat ja hyväksyjät eivät saa olla samoja henkilöitä. Lautakunnat tekevät aina uuden päätöksen, kun henkilökunnassa tapahtuu muutoksia. Tekninen lautakunta on päättänyt teknisen osaston laskujen tarkastajista ja hyväksyjistä 1.7.2019 § 47.
13. Teknisessä- ja ympäristölautakunnassa käydään etukäteen tarvittaessa keskustelua lautakuntien kokouksiin tulevista tärkeimmistä asioista.

2. SÄÄNNÖSTEN, MÄÄRÄYSTEN JA PÄÄTÖSTEN NOUDATTAMINEN

Viranhaltijapäätökset

1. Hallintosäännön mukaan viranhaltijapäätöksiä tekevät osastopäällikkö/tekninen johtaja, kiinteistöpäällikkö, rakennusmestari, ympäristösihteeri ja rakennustarkastaja.
2. Osastopäällikkö käy tarvittaessa etukäteiskeskustelun viranhaltijoiden kanssa (ei rakennustarkastaja ja ympäristösihteeri) viranhaltijapäätöksiensä sisällöstä. Kaikki viranhaltijapäätökset dokumentoidaan ja päätöksiin liitetään joko oikaisu- tai valitusosoitus. Lisäksi kaikkien viranhaltijapäätökset säilytetään teknisessä toimistossa erillisessä kansiossa, jokaisen viranhaltijan omassa työhuoneessa.
3. Viranhaltijapäätökset esitellään ilmoitusasioina lautakuntien kokouksissa. Lautakuntien jäsenet kysyvät tarkennuksia heitä erikseen kiinnostavista päätöksistä. Lyhennelmä ko. päätöksistä lähetetään lautakunnan jäsenille kokouskutsun yhteydessä.

Viranhaltijapäätöksiä on tehty 1.1 – 30.6.2021 seuraavasti:

Viranhaltija	kpl
Tekninen johtaja	19
Kiinteistöpäällikkö	5
Rakennusmestari	2
Rakennustarkastaja	154
Ympäristösihteeri	6

Tekninen lautakunta on pitänyt ajalle 1.1. – 30.6.2021 viisi kokousta (21.1., 4.3., 8.4., 6.5. ja 27.5.), joissa se on käsitellyt asiat §:t 1 - 60.

Ympäristölautakunta on pitänyt ajalle 1.1. – 30.6.2021 viisi kokousta (20.1., 3.2., 14.4., 19.5. ja 22.6.), joissa se on käsitellyt asiat §:t 1 - 39.

Oikaisuvaatimukset, kantelut, valitukset

Teknisen lautakunnan päätöksistä on tehty ajalla 1.1. – 30.6.2021 yksi oikaisuvaatimus, jota tekninen lautakunta ei ottanut käsiteltäväksi, koska näkemyksen mukaan oikaisuvaatimuksen tekemiselle annettu aika oli mennyt umpeen. Oikaisuvaatimuksen tekijä valitti asiasta Itä-Suomen hallinto-oikeuteen, joka asettui valittajan kannalle. Oikaisuvaatimus käsitellään heinäkuussa teknisen lautakunnan kokouksessa.

Ympäristölautakunnan päätöksistä on tullut yksi valitus Itä-Suomen hallinto-oikeuteen. Itä-Suomen hallinto-oikeus kumosi rakennustarkastajan ja ympäristölautakunnan päätökset ja hylkäsi rakennuslupahakemuksen.

Teknisen johtajan viranhaltijapäätöksestä on tehty tekniselle lautakunnalle oikaisuvaatimus. Tekninen lautakunta katsoi, ettei päätöksen muuttamiselle ollut perusteita.

Tekninen lautakunta ja ympäristölautakunta ei ole käyttänyt ko. ajalla otto-oikeutta viranhaltijoiden päätöksiin. Kunnanhallitus ei ole käyttänyt ko. ajalla otto-oikeutta kummankaan lautakuntien päätöksiin.

Teknisen osaston osalta kunnalla ei ole vireillä oikeusprosesseja.

Voidaan todeta, että teknisen osaston toiminnassa on kokonaisuutena ottaen noudatettu lakeja, asetuksia sekä kunnan johtosääntöä.

3. TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN, VAROJEN KÄYTÖN VALVONTA, TULOKSELLISUUDEN ARVIOINNIN PÄTEVYYS JA LUOTETTAVUUS

Tavoitteiden toteutuminen ja määrärahojen käytön valvonta

1. Osastopäällikkö ja muut vastuualueiden päälliköt seuraavat viikoittain toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumista.
2. Lautakuntien jäsenille annetaan informaatiota talousarvion toteutumisesta siten, että sanallinen ja euromääräinen toteutumaraportti käsitellään taloudenhoitoa täydentävien ohjeiden mukaan lautakunnan kokouksissa.
*Teknisen osaston vuoden 2021 käyttötalouden toteutumista 30.4.2021 tilanteessa on käsitelty teknisen lautakunnan kokouksessa 27.5.2021, § 53 ja ympäristölautakunnan kokouksessa 19.5.2021, § 27.
Toiminnalliset tavoitteet ovat toteutuneet molemmilla lautakunnilla pääosin suunnitelmien mukaisesti.
Taloudellisesti arvioituna oltiin huhtikuu lopun tilanteessa reilusti yli talousarvion koko teknisen osaston osalta. Ympäristölautakunnan osalta oltiin lähes talousarvion mukaisessa tilanteessa. mutta teknisen lautakunnan osalta talven kylmyys ja runsaat lumisateet aiheuttivat merkittävää talousarvion ylitystä. Arvio loppuvuodelle näytti tässä vaiheessa talousarvion ylittymistä noin 200 000 eurolla.*
3. Kunnassa on käytössä CGI:n Rondo ohjelman sähköinen laskujen kierrätysjärjestelmä, joka toimii asianmukaisesti.
4. Tekninen lautakunta on hyväksynyt uuden valtuustokauden 2017-2021 alussa

vastuualueidensa osalta laskujen tarkastajat ja hyväksyjät. Laskujen tarkastajat ja hyväksyjät eivät saa olla samoja henkilöitä. Myös varatarkastajat ja varahyväksyjät on määrätty. Asia on päätetty teknisen lautakunnan kokouksessa 30.8.2017, § 43. Tarkastajat ja hyväksyjät ovat luettelossa henkilönimillä. Ne on muutettu tehtävänimikkeiden mukaan teknisen lautakunnan kokouksessa 1.7.2019.

5. Osastopäällikkö hyväksyy käyttötalouden toimintamenoihin kohdistuvat laskut. Osastopäällikkö hyväksyy myös kunnan investointiosan laskut.
6. Osastopäällikön henkilökohtaiset laskut hyväksyy kunnanjohtaja.
7. Osastopäällikkö voi jälkikäteen pistokokeella tarkastaa hyväksytyt laskut. Eri tulosyksiköiden laskuja on tarkastettu kyselemällä ao. päälliköltä laskusta.
8. Osastopäällikkö tarkastaa eri urakoiden saadut takaukset ja vakuudet. Maa-aineslupien vakuudet tarkistaa ympäristösihteeri.

Tuloksellisuuden arviointi

9. Lautakunnilla on mahdollisuus arvioida toiminnan tuloksellisuutta ja vaikuttavuutta talousarvion laadinnan sekä toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden käsittelyn yhteydessä.
Tekninen lautakunta käsitteli asiaa 27.5.2021 kokouksessa.
Ympäristölautakunta käsitteli asiaa 19.5.2021 kokouksessa.
10. Lisätalousarvioesitykset lautakunta esittää viivytyksettä hallituksen ja valtuuston hyväksyttäväksi.
11. Henkilöstölle pidetään kehityskeskustelut, joissa kiinnitetään huomiota mm. toiminnan tuloksellisuuteen, taloudellisuuteen, työhyvinvointiin ja yhteistyöhön osaston sisällä ja muihin osastoihin päin.
Teknisen osaston henkilöstön kehityskeskustelut on tarkoitus käydä loppuvuoden 2021 aikana.
12. Kuntalaiset voivat antaa asiakaspalautteita esimerkiksi kunnan kotisivujen ja sähköpostin kautta. *Asiakaspalautteita ja –toiveita on tullut sähköpostilla, puhelimitse ja kunnan kotisivujen palautteen kautta. Lisäksi jotkut asiakkaat ovat käyneet kunnanvirastolla keskustelemassa kasvatusten teknisen toimiston henkilökunnan kanssa.*
13. Asiakas-, kuntalais- ja henkilöstöpalautteet käsitellään yleensä ao. tulosyksikön päällikön kanssa ja tarvittaessa lautakunnassa.
Palautteet käsitellään virkamiestyönä ja kuntalaisaloitteet viedään lautakuntaan, valtuustoaloitteisiin on annettu selvitykset kunnanhallitukselle.

4. RISKIENHALLINNAN JÄRJESTÄMINEN

Riskienhallinta ja seuranta kuuluvat vastuuhenkilöille ja viimekädessä siitä vastaa osastopäällikkö. Riskienhallinta ja seuranta ovat vastuutettu selkeästi ja siihen on riittävä asiantuntemus. Tarvittaessa pyydetään riskien arviointiin asiantuntijoita kunnan organisaatiosta tai ulkopuolelta.

Kunnan riskit ovat 1) strategiariski, 2) toiminnan riskit, 3) taloudelliset riskit ja 4) vahinkoriskit.

1. Strategiariski

Strategiariskillä tarkoitetaan pitkän aikavälin valintojen mahdollisia epävarmuustekijöitä. Strategiariskejä ovat esimerkiksi:

- Valinnat palveluntuottamisen tavoista (oma tuotanto/ostopalvelu).
- Toiminnan organisoinnin muoto.
- Toimintaympäristön muutoksesta johtuvat riskit.

Teknisen- ja ympäristölautakunnan vastuualueella olevat palvelut järjestetään pääasiassa kunnan omana toimintana lukuun ottamatta kaavatiestön kunnossapitoa.

Katujen talvikunnossapidon tehtävät hankitaan kokonaisuudessaan yksityisiltä palvelun tuottajilta. Kesäkunnossapidon tehtäviä toteutetaan osittain myös omana työnä. Kaavatiestön kunnossapidon toimintavarmuus on tällä hetkellä kohtuullisella tasolla ja palvelutuotanto järjestyi urakkamuotoa muuttamalla. Palveluntuottajien saatavuus on heikentynyt ja toiminnan jatkuvuudelle on nähtävissä pieniä riskejä.

Yleinen taloudellista tai muista valinnoista johtuvista syistä tehty strateginen riski katuverkon kunnan ylläpidon ja jossain vaiheessa toteutettujen ”keveiden” korjausten suhteen kostaustuu nyt ja tulee näkymään jatkossa erilaisina ongelmina ja mahdollisina korvausvaateina.

2. Toiminnan riskit

Toiminnan riskit liittyvät henkilöstöön, toimintamalleihin ja prosesseihin.

Henkilöstö:

Teknisen osaston alaiset uudet viranhaltijat ja työntekijät valitaan lain ja johtosäntöjen mukaan ja siten kuin kelpoisuusehdot määräävät. Yleisesti ottaen tekninen osasto on saanut palkattua erittäin hyvin pätevää henkilöstöä toistaiseksi voimassa oleviin tehtäviin ja pidempiin määräaikaisuuksiin. Teknisen osaston nykyinen palkkataso saattaa aiheuttaa tiettyihin tehtäviin vajetta pätevien hakijoiden suhteen. Teknisellä osastolla on alkuvuoden aikana laitettu hakuun toistaiseksi voimassa olevat ympäristösihteerin virka, rakennusmestarin virka ja kiinteistöpäällikön virka sekä määräaikainen ympäristötarkastajan virka. Näkemyksen mukaan ympäristösihteerin virkaa lukuunottamatta hakijoiden laajamittaisempi taso ei ole vastannut tehtävän työnkuvan tms mukaista toivetta. Kiinteistöpäällikön ja rakennusmestarin virkojen haku-aikaa on jatkettu. Henkilöiden siirtyessä toisten työnantajien palvelukseen on havaittavissa toiminnan riskejä monilla osa-alueilla ja joissain toiminnoissa tulee näkymään loppuvuoden aikana puutteita tai joitain asioita ei pystytä tekemään suunnitellun mukaisesti henkilöstöresurssi puutteen vuoksi.

Teknisellä osastolla on käytössä koko kunnan yhteinen toimintamalli häirinnän ja epäasiallisen kohtelun hallintaan ja menettelyohje väkivallan ehkäisyyn ja hallintaan. Henkilöstön palkkaus perustuu tehtäväkuvaukseen ja tehtävän vaativuuden arviointiin,

Työturvallisuuteen kiinnitetään huomiota mm. henkilökunnan perehdyttämisessä. Työsuojeluorganisaatio tekee työpaikkakäynnit erillisen ohjelman mukaan säännöllisin väliajoin.

Tarkasteluajanjaksolla teknisen osaston työntekijät eivät ole kohdanneet työssään väkivaltaa.

Tietoturva:

Tarkasteluajanjaksolla ei ole tullut esiin erityisiä ongelmia tietohallinnossa, tietoturvassa tai tietosuojassa.

Muut toiminnan riskit:

Ei mainittavaa

3. Taloudelliset riskit

Teknisen osaston toiminta on ollut valtuustossa pääosin hyväksytyin talousarvion mukaista, talousarviossa talven aikana tulleita ylityksiä pyritään kompensoimaan toiminnan muilla järjestelyillä. Tavoitteena päästä talousarvion mukaiseen lopputulokseen. Joitain tavoitteita ei ole saavutettu, pääosin ulkoisista tekijöistä johtuen.

Teknisen- ja ympäristölautakunnan vastuualueella olevat palvelut ja urakkakilpailut on järjestetty lakien ja asetusten mukaisesti kunnan talousarviomäärärahojen puitteissa. Urakoitsijoilla on toiminnan vastuuvakuutukset. Urakkasopimusten yhteydessä tarkistetaan aina urakoitsijoiden toimittamat tilaajavastuuraportin tiedot ja urakoiden takuut.

4. Vahinkoriskit

Kunta on tehnyt sopimuksen vakuutuksista Protector Vakuutus-yhtiön kanssa. Vakuutuksia kilpailutetaan.

Työntekijöiden ryhmähenkivakuutus on otettu Kunnalliselta Eläkevakuutukselta (Keva).

Kunnan omistamat kiinteistöt irtaimistoiineen on vakuutettu pääosin omaisuusriskivakuutuksella. Omavastuu osuuksia on korotettu monissa kohteissa. Myös metsät on vakuutettu. Rakennusurakoihin sisältyy aina pääurakoitsijan ottama vastuuvakuutus koko rakennuksesta.

Tekniseen toimialaan on laadittu poikkeusoloja ja normaaliolojen häiriötilanteita varten valmiussuunnitelma, jota päivitetään määrävälein. Viimeisin suunnitelman päivitys on tehty vuonna 2018. Kunnan valmiussuunnitelman yleisen osan päivitystyö on valmistunut vuonna 2021. Teknisen toimialan oma valmiussuunnitelma päivitetään tämän jälkeen niin ikään vuonna 2021

5. OMAISUUDEN HANKINNAN, LUOVUTUKSEN JA HOIDON VALVONTA

Omaisuuuden hankinnassa, luovutuksessa ja hoidon valvonnassa noudatetaan kunnan taloudenhoitoon liittyviä ohjeita.

Kunnan maa-, metsä- ja kiinteistöomaisuudesta vastaa tekninen osasto. Maa- ja metsäomaisuutta hoidetaan kestävän kehityksen periaatteiden mukaan.

Rakennusten hoidosta vastaa kiinteistökeskus.

6. SOPIMUSTOIMINTA

Investointihankkeet (suunnittelu ja rakentaminen) kilpailutetaan hankekohtaisesti hankintalain edellyttämällä tavalla. Rakennushankkeiden urakkatarjouksia on yleensä saatu riittävästi, mutta tälle kesälle moniin hankkeisiin ei ole saatu tarjouksia tai tarjoushinnat ovat olleet kohtuuttomia. Siksi osa hankkeista tai hankkeiden jotkut osat jäävät toteutumatta 2021.

Suuremmista hankinnoista ja kaikista urakoista tehdään kirjalliset sopimukset.

Sopimusehtojen noudattamista ja vanhentumisaikoja valvovat vastuualueiden päälliköt ja viimekädessä osastopäällikkö.

Lapinlahdella 20.7.2021

Rami Linna
tekninen johtaja
osastopäällikkö